

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 2016 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
(ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- A1.** Πράγματι η λεπτή παρατήρηση, το σχόλιο και η ανεπιτήδευτη γραφή αποτελούν χαρακτηριστικά της πεζογραφίας του Ιωάννου. Αρχικά, λεπτή παρατήρηση εντοπίζεται σε ολόκληρη τη δεύτερη παράγραφο του κειμένου, ενώ το σχόλιο είναι διάχυτο στην παράγραφο «Κι όμως τα τελευταία χρόνια... Πολύ αργά, νομίζω». Το στοιχείο της ανεπιτήδευτης γραφής κυριαρχεί στην αρχή ήδη του κειμένου, στην πρώτη παράγραφο.
- B1.** Ο Γ. Ιωάννου μέσω της μνήμης κινείται στον χρόνο και στον χώρο της Θεσσαλονίκης. Το εξωτερικό σκηνικό, κατά κανόνα, συνοδεύεται από την εσωτερική του περιπλάνηση στον χώρο και τον χρόνο της ατομικής και συλλογικής μνήμης. Η μνήμη αποτελεί την κοίτη του πεζογραφικού του υλικού. Χρησιμοποιεί ευθύγραμμο το υλικό της σε έναν ορισμένο χώρο και χρόνο που υπάρχει και δε δημιουργείται από τον συγγραφέα και άσχετα με το γεγονός ότι θα μπορούσε κανείς να υποθέσει πως κάποια περιστατικά είναι επινοήσεις. Ως προς τον χώρο ο Ιωάννου ξεκινά με το «ορισμένο καφενείο», για να πληροφορήσει αργότερα για έναν προσφυγικό συνοικισμό. Ευρύτερα, βρισκόμαστε στη Θεσσαλονίκη, στον πιο προσφυγικό χώρο των κειμένων του Ιωάννου. Σε σχέση με το χρονικό πλαίσιο το ρήμα «μπερδεύω» που αναφέρεται τρεις φορές παραπέμπει στην πληθυσμιακή ανάμειξη που έγινε στη Θεσσαλονίκη όσο προχωρούσαν τα χρόνια μετά το 1922.
- B2.α.** 2δ 3ε 5α 6γ 7β
- B2.β.** Ο αφηγητής είναι ομοδιηγητικός, δραματοποιημένος, αφού σε α' ενικό πρόσωπο εξιστορεί βιώματα και σκέψεις του. Πρόκειται για εσωτερική εστίαση, μονοεστιακή. Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνονται από λέξεις – φράσεις, όπως «Εγώ από τώρα... παραπονεμένος», «ζηλεύω»...κ.ά.
- Γ1.α.** Το αίμα παραπέμπει στον φυλετικό και πολιτισμικό δεσμό που έλκει με νοσταλγία προς τη μακρινή πατρίδα όχι μόνο τους πρόσφυγες αλλά και τα παιδιά τους. Αυτό «ξυπνάει» στην ψυχή του συγγραφέα σα «ζεστό κύμα», όταν του μιλά κάποιος «δικός του άνθρωπος». Συμβάλλει στη συναισθηματική φόρτιση, επειδή θυμίζει την κοινή πατρίδα και καταγωγή και κυρίως την κοινή ιδιότητα του πρόσφυγα μέσα στον ξένο τόπο, όπου καλείται να προσαρμοστεί. Παρατηρείται το σχήμα λόγου του ιδιοτισμού στη φράση «το αίμα μου από κει μανάχα τραβάει».
- Γ1.β.** Στο χωρίο αυτό ο Ιωάννου παρουσιάζεται απογοητευμένος από την πραγματικότητα, αφού εκλείπει η επικοινωνία και η ουσιαστική επαφή μεταξύ των ανθρώπων, οι οποίοι είναι ξένοι ο ένας προς τον άλλο. Επιπλέον δεν είναι δεμένος ούτε με τα πράγματα στα οποία ζει. Διάγει τη ζωή του λοιπόν αποξενωμένος τόσο από έμψυχα όσο και από άψυχα με το στοιχείο της αδιαφορίας να

κυριαρχεί. Κατά τον Ιωάννου η κατάσταση αυτή οφείλεται στην αυξανόμενη εγκληματικότητα (κακοποιοί) αλλά και σε ένα οξύ κοινωνικό και ψυχολογικό πρόβλημα της εποχής, τη μοναξιά και την αλλοτρίωση του κατοίκου μέσα στα πολυπληθή αστικά κέντρα.

- Δ1.** Αρχικά μια πρώτη και κύρια ομοιότητα ανάμεσα στα δύο κείμενα είναι το κοινό θεματικό κέντρο, δηλαδή το προσφυγικό ζήτημα. Επιπλέον κοινός παρουσιάζεται και ο τόπος υποδοχής και διαμονής των προσφύγων που δεν είναι άλλος από τη Θεσσαλονίκη. Σε ό,τι αφορά στις διαφορές, πρώτα – πρώτα στο παράλληλο κείμενο οι πρόσφυγες μόλις καταφθάνουν στη Θεσσαλονίκη, ενώ στο απόσπασμα του Ιωάννου ζουν ήδη στην πόλη πολλά χρόνια. Ακόμη στους «Πρόσφυγικούς συνοικισμούς» οι γηγενείς αντιμετωπίζουν εχθρικά τον προσφυγικό πληθυσμό σε αντίθεση με το κείμενο του Δεύτευ, στο οποίο οι ντόπιοι παρουσιάζονται φιλικόι, φιλότιμοι, καταδεκτικοί. Τέλος στο παράλληλο κείμενο ο συγγραφέας απευθύνεται σε κάποιον συνομιλητή, τον Μαξίμ, ενώ ο Ιωάννου σε εξομολογητικό τόνο παρουσιάζει τις σκέψεις του για τον κόσμο της προσφυγιάς.

ΤΣΙΑΡΔΑΚΛΗ ANNA
ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ